

CONTES MULTICOLORS: PROJECTE INTERMUNICIPAL DE NARRACIÓ ORAL PER A ADULTS

Asunción Atero Cigalat, Biblioteca Pública Municipal de Massamagrell
Marina Estarlich Martorell, Biblioteca Pública Municipal de Torrent
Ana Julia Giner Sánchez, Biblioteca Pública Municipal de Quart de Poblet
María Martínez Garrido, Biblioteca Pública Municipal de Xirivella
Mª Pilar Sánchez Chuliá, Biblioteca Pública Municipal d'Aldaia
Josep Ramon Sanchis Alfonso, Biblioteca Pública Municipal de Torrent
Antonia Tàrraga Giménez, Biblioteca Pública Municipal de Paiporta

L'any 1998 les biblioteques públiques municipals d'Aldaia, Paiporta, Quart de Poblet i Xirivella iniciaren un projecte intermunicipal que baix el títol Contes multicolors pretenia dur endavant una programació conjunta i coordinada de l'animació lectora per a adults. A partir de l'any següent s'han anat incorporant les biblioteques de Lliria, Massamagrell i Torrent¹.

Aquesta activitat va sorgir amb la intenció de fer de les biblioteques centres dinàmics de cultura, a la vegada que pretenia recuperar l'art de la narració oral i de donar a conèixer al públic adult els contes i relats tant de la tradició oral, com els produïts per la literatura universal, amb la pretensió de fomentar la lectura d'aquest gènere literari que, la major part de vegades, ha estat relegat pels lectors en favor d'altres com ara la novel·la. Així doncs, l'activitat proposa un lloc d'encontre on es pot gaudir escoltant des de contes tradicionals de diversos països i cultures, fins als relats dels autors més contemporanis com Mario Benedetti, Italo Calvino, Isabel Allende, Quim Monzó o Cristina Peri Rossi, entre d'altres.

1. Perfil dels municipis i de les seues biblioteques

Els pobles que han dut endavant aquest projecte han estat Aldaia, Lliria, Massamagrell, Paiporta, Quart de Poblet, Torrent i Xirivella. A excepció de Lliria, són pobles situats a la comarca de l'Horta, amb un marcat caràcter metropolità ja que pràcticament formen part de la continuïtat urbana de la ciutat de València.

Pel que fa a l'activitat econòmica, la indústria i els serveis són hui en dia el principal motor de l'economia d'aquestes poblacions, substituint al sector agrícola tradicional. Els municipis oscil·len entre els 12.000 habitants de Massamagrell i els 60.000 de Torrent, amb una població total que supera els 183.000 habitants.

La majoria d'aquest pobles comptaven amb biblioteques des dels anys 50, però ha estat des de finals dels anys 80 i sobre tot a la dècada dels 90 quan les seues instal·lacions s'han modernitzat, s'han ampliat els seus fons, així com els serveis oferits als usuaris. Aquests canvis i el poder comptar amb pressupostos per a la realització d'activitats, va fer possible que cadascuna d'aquestes biblioteques programaren, de forma aïllada, campanyes d'animació lectora dirigides bàsicament a un públic infantil i posteriorment per a adults.

¹ Les poblacions de Picassent, Silla i Tavernes de la Valldigna s'han incorporat de manera puntual en algunes de les activitats organitzades.

2. Procés d'incorporació de les diferents biblioteques

A partir d'aquestes experiències individuals, i malgrat que els recursos materials i humans de les diferents biblioteques són molt diversos, la proximitat geogràfica dels municipis i el coneixement de les programacions que estaven duent-se a terme, va fer sorgir la idea de realitzar una programació coordinada. Després d'uns primers contactes entre els tècnics i les tècniques bibliotecàries, es va decidir elaborar un projecte conjunt anomenat "Contes Multicolors", i que ens permetia compartir tant les tasques d'organització com reduir les despeses econòmiques.

Així, la participació dels municipis al llarg del temps ha estat la següent:

- 1998: Aldaia, Païporta, Quart de Poblet i Xirivella
- 1999: Aldaia, Massamagrell, Païporta, Quart de Poblet, Torrent i Xirivella
- 2000: Aldaia, Massamagrell, Quart de Poblet, Torrent i Xirivella
- 2001: Aldaia, Lliria, Massamagrell, Quart de Poblet, Torrent i Xirivella
- 2002: Aldaia, Lliria, Massamagrell, Païporta, Quart de Poblet, Torrent i Xirivella

3. Objectius del projecte

- Desenvolupar un projecte intermunicipal de contacontes adreçat a un públic adult.
- Recuperar l'encant de la narració oral i els valors literaris del conte tradicional i dels relats curts, relegats per altres gèneres i reduïts habitualment a un públic infantil.
- Optimitzar els recursos humans i econòmics dels municipis participants, mitjançant una gestió coordinada de les activitats.
- La creació d'un circuit de contacontes per tal de reduir alguns costos, el que ha possibilitat la contractació de narradors i narradores d'altres indrets.
- Potenciar la lectura de textos relacionats amb les sessions.
- Afavorir la imatge i l'ús de les biblioteques públiques com espais culturals vius i dinàmics i dels seus fons bibliogràfics i documentals.

4. Gestió del projecte

Les tasques de gestió de les programacions anuals s'han dut a terme de manera coordinada entre el personal tècnic de les esmentades biblioteques i han estat les següents:

- 4.1 Establir un calendari d'activitats en el qual cada biblioteca comptara amb un dia fix al mes, perquè els assistents pogueren recordar fàcilment la data i, a més a més, permetera als narradors i narradores concentrar les seues actuacions, la qual cosa estalvia algunes despeses com el desplaçament o l'allotjament.
- 4.2 Organitzar les sessions de narració atenent a un criteri que permetia oferir un coneixement d'altres cultures a través de la seua literatura escrita o de tradició oral, com per exemple, contes africans, japonesos, gallecs, valencians, llatinoamericans, entre d'altres.
- 4.3 Selecció dels narradors i narradores.

El primer pas va ser establir contacte amb alguns dels narradors valencians, als quals ja coneixien per haver treballat a les diferents biblioteques en campanyes d'animació lectora infantil. La iniciativa els va parèixer molt interessant, fins i tot, alguns d'ells ja tenien experiència en contar contes per a públic

adult, en pubs o cafés, el que ens va donar la idea de crear un espai de café-espectacle de caràcter literari, amb un ambient lúdic. Aquests narradors ens van facilitar els contactes amb contacontes de diferents indrets de l'estat espanyol i d'altres cultures.

Un altra font d'informació per dur endavant el nostre projecte ens la van facilitar les diverses programacions que tenien lloc a altres comunitats, com per exemple, la que es desenvolupava a la Biblioteca de Guadalajara o al Pub Harlem de Barcelona.

A més a més, a les biblioteques rebem propostes de narradors i narradores que ens permeten ampliar i diversificar els nostres coneixements de l'actual oferta en el camp de l'animació lectora per a adults.

Per últim, també consultem les pàgines webs relacionades amb la literatura i la narració oral.

Tot açò ha fet possible que al llarg d'aquests anys hagen participat en la programació del projecte un total de 30 narradors i narradores, la relació dels quals es troba a l'annex.

4.4 Desenvolupament de les activitats.

Les sessions es realitzen habitualment en les mateixes dependències de les biblioteques, encara que l'espai s'adapta per a crear un ambient idoni per a la realització de l'activitat. Des de la il·luminació fins a la distribució del mobiliari, s'adeqüen per tal de recrear un lloc càlid d'encontre i participació, a l'estil de les antigues reunions tradicionals a la vora de la llar.

A més, abans de començar la narració dels relats, i segons les biblioteques, hi ha un temps per a sopar o per a prendre un cafè, de manera que el públic assistent comença a entrar en contacte amb l'espai, i així, sense preses i de forma relaxada, es prepara per escoltar les històries.

Els comentaris al voltant de la bibliografia recomanada per les biblioteques i la presentació dels contacontes, a càrrec de les pròpies bibliotecàries, donen pas a l'espectacle de narració programat.

4.5 Activitats complementàries.

Per a les actuacions es confeccionen Guies de lectura que recullen bibliografia sobre la temàtica de les sessions i, a vegades, també inclouen publicacions dels mateixos narradors i narradores participants, les quals es reparteixen entre el públic assistent. Els llibres recomanats en les guies formen part del fons de cada biblioteca, estan exposats en elles durant un temps abans i després de l'activitat per tal de donar-los a conèixer als usuaris i usuàries per fomentar la seua lectura.

4.6 Publicitat.

La publicitat de les activitats no ha tingut un disseny únic com a projecte conjunt, sinó que cadascuna de les biblioteques ha creat una imatge pròpia per a la seua difusió dins de la programació cultural del municipi.

Així, s'editen fullets, cartells, punts de lectura, etc. que es reparteixen entre institucions, associacions i centres educatius de cada municipi, a més cada biblioteca realitza un enviament als usuaris adults que ens han manifestat el seu interès en aquestes activitats.

Altres canals de difusió utilitzats són la premsa (d'àmbit local i provincial) i de manera puntual la ràdio i televisió locals i comarcals.

5. *Conclusions*

- És un projecte ja consolidat a les poblacions participants, que ha donat com a resultat una visió diferent de les biblioteques als seus usuaris habituals, a més ha servit per apropar a altres persones i optimitzar els recursos que cada ajuntament hi destina.
- Ha afavorit el contacte directe entre les tècniques de les biblioteques, facilitant la solució de problemes

puntuals i quotidians que han sorgit a les diverses biblioteques i s'han plantejat en aquestes reunions de treball, el que ens ha permès unificar els criteris entre els nostres centres, no sols sobre aquesta activitat sinó en el treball diari de les biblioteques públiques.

- La possibilitat d'oferir als nostres usuaris una activitat literària, en la que els contes (la cultura escrita) arriben a través de la veu dels narradors i no per la lectura individual del llibre, ara es tracta d'una lectura pública.
- Ressaltar la bona acollida i resposta per part del públic assistent a aquest tipus d'animació lectora per a adults, que a més s'ha vist incrementada al llarg dels anys.
- La programació en dies diferents d'una mateixa activitat i la proximitat dels municipis, facilita que el públic interessat dispose d'un ampli calendari per a gaudir de cadascuna d'elles.
- La coordinació encetada amb aquest projecte s'ha ampliat a altres, com ara la confecció de Guies de Lectura (com per exemple per a la setmana de la dona, per a l'estiu...) o les tertúlies amb escriptors i escriptores.
- Malgrat la bona acollida d'aquest projecte, hem d'assenyalar que no sempre ha comptat amb el recolzament total de les institucions i en molts moments la seua continuïtat ha estat gràcies a l'esforç i la voluntat del personal de les biblioteques.

Annex

Relació de contacontes participants en el projecte

1998

- Paula Carballeira: *Galicia: tierra de mitos*.
- Rodamons: *Rondalles amb música*.
- Vicent Cortés: *Contes viatgers*.
- Emilio Gómez: *Un passeig per l'amor i la mort*.
- Domingo Chinchilla: *La literatura de l'absurd amb veu*.
- Llorenç Giménez: *Rondallística valenciana*.
- Carles Cano: *Contes a la vora del foc*.

1999

- Bartolomé Ferrando: *Poesía visual: la relació amb l'escriptura i la plàstica*.
- Teatre Bufo: *Malasort*.
- Diego Parra: *Recuerdos remendados*.
- Domingo Chinchilla: *Contant coses*.
- Corazones Zurcidos, S.A.: *Historias de la Catrina*.
- Arnau Vilardebó: *Ous còsmics: escorpió i acuari*.
- Inongo-vi-Makome: *Mitos y cuentos negroafricanos*.
- Mario Satz: *Cuentos del mundo para todo el mundo*.

2000

- Circumstàncies: *Pecats capitals i...*
- EMT Quart de Poblet: *Contes immorals*.

- Ana García Castellano: *Cantos y cuentos de don Quijote*.
- Ivana Michlig: *Lo que se hace en nombre del amor. El principito. Las mil y una noches*.
- Matilde Magdalena: *Mujeres*.
- Llorenç Giménez i Carles Cano: *Homenatge a Enric Valor*.
- Inongo-vi-Makome: *Mitos y cuentos negroafricanos*.
- Tim Bowley i Casilda Regueiro: *Contes d'arreu del món*.
- Corazones Zurcidos, S.A.: *Cuentos de amores difíciles o imposibles*.

2001

- Sebastián Porras: *Cuentos rromane*.
- José Campanari: *Seres urbanos y no tanto*.
- Yoshihira Hioki: *Cuentos del Japón*.
- Llorenç Giménez i Carles Cano: *Homenatge a Enric Valor*.
- Vicent Camps: *Poemes narrats*.
- Taller de narració oral de la Universitat d'Alacant: *Cuentos a la carta*.
- Tim Bowley i Casilda Regueiro: *Contes d'arreu del món*.
- Corazones Zurcidos, S.A.: *Las ruleteras: historias de buenas mujeres de moral distraida*.
- Ivana Michlig: *Mil y una noches para vivir*.

2002

- Ivana Michlig: *Mil y una noches*.
- Tim Bowley i Casilda Regueiro: *Contes d'arreu del món*.
- Quico Cadaval: *Hablar por hablar*.
- Vicent Camps: *Voces del extremo: viaje a la poesía social de la conciencia*.
- Maricuela: *Cuenteando*.
- Albo Narradores: *Unos cuantos cuentos*.
- Adriana Albarracín: *Cuentos de mujeres*.
- Elies Barberà: *Contes amb jazz*.